

Belgische steekpenningen aan buitenlandse ambtenaren niet bestraft

Transparency International publiceert vandaag een rapport dat de naleving van de OESO-conventie tijdens het afgelopen jaar evalueert. Er wordt een algemeen gebrek aan politiek engagement vastgesteld.

38 landen hebben de OESO-conventie ondertekend waarmee ze, voornamelijk door middel van strafrechtelijke vervolging, de strijd aangaan met de ondernemingen die zich schuldig maken aan omkoping van buitenlandse ambtenaren.

Van deze 38 landen, die samen goed zijn voor twee derde van de wereldhandel, bestrijden slechts 7 deze corruptie in het buitenland op een actieve wijze, met op kop de Verenigde Staten en Duitsland. In 21 landen zijn de acties van politie en juridische diensten tegen de omkoping van buitenlandse ambtenaren beperkt tot onbestaande.

België bevindt zich, net zoals vorig jaar, in de tussenliggende groep van 9 landen die zich "matig" aan de conventie houdt. Ons land zal reële inspanningen moeten leveren om in deze groep te blijven. 4 van de 5 corruptiedossiers die in 2010 in België onderzocht werden, waren niet gestart door de nationale autoriteiten. Ze werden doorgestuurd door OLAF, de anti-fraude dienst van de Europese instellingen, of door de Onderzoekscommissie van de Verenigde Naties rond "Oil for Food" of door de Amerikaanse autoriteiten.

Nog opmerkelijker is dat, sinds het verdrag 12 jaar geleden ondertekend werd¹, geen enkel Belgisch onderzoek naar omkoping van buitenlandse ambtenaren resulteerde in een veroordeling door justitie.

Wat moet daaruit worden afgeleid? Dat er niks te straffen valt, of dat het strafmechanisme niet werkt? Betekent dit dat onze bedrijven geen buitenlandse ambtenaren omkopen, bijvoorbeeld wanneer ze overheidsopdrachten trachten te bekomen? Het is moeilijk om de omvang van dergelijke corruptie te meten - de meeste gevallen worden liefst intern afgewikkeld en blijven voor de buitenstaander verborgen. Toch zijn er steeds meer indicatoren die erop wijzen dat ook Belgische bedrijven er aan meedoen.

Vooreerst laten bedrijven zich vangen door andere, meer actieve, jurisdicties. Zo betaalde Johnson & Johnson in april van dit jaar 70 miljoen dollar aan de Amerikaanse justitie omdat haar Antwerpse dochteronderneming Janssen Pharmaceutica, 858.000 dollar steekpenningen had betaald aan Iraakse hoogwaardigheidsbekleders. Door de Belgische rechtbanken werd deze zaak (eerder) gesloten wegens gebrek aan bewijs.

Hetzelfde geldt voor andere onderzoeken over 30 Belgische bedrijven binnen het kader van "Oil for food". Met uitzondering van één van hen, die overigens ook de Belgische fiscus interesseert, werden ze alle geklasseerd zonder gevolg. Dit was niet het geval in onze buurlanden die eveneens betrokken waren

¹ In werking getreden op 12 februari 1999

bij dit grootschalig corruptieschandaal. In navolging van de Amerikaanse methoden betaalden 7 Nederlandse bedrijven, waaronder Akzo Nobel, boetes of 'settlements' - soms zeer aanzienlijke bedragen. Veroordelingen vonden plaats in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland, met name van Daimler-Benz en Siemens.

Ook studies tonen aan, voor hen die er nog aan twijfelen, dat corruptie in bedrijven duidelijk aanwezig is. Volgens een recente enquête van Ernst & Young, gehouden onder 2365 werknemers van grote bedrijven in 25 Europese landen, is meer dan een derde bereid steekpenningen, cadeaus en entertainment te bieden om zaken te kunnen doen.

Hoewel er Belgische bedrijven zijn die uitstekende anti-corruptie maatregelen treffen, zijn er nog veel die overtuigd moeten worden van de voordelen van een meer ethisch gedrag.

Volgens Transparency International ligt de oorzaak in België bij het ontbreken van sancties door Justitie bij (1) het gebrek aan politie en justitiële middelen, zowel kwantiteit als kwaliteit, en aan de lange procedures en de verjaring die daarmee samenhangt, (2) het gebrek aan coördinatie tussen onderzoeken (Politie) en vervolging (Justitie), (3) de beperkte mogelijkheden om klachten in te dienen en de zwakke bescherming van de klager, en (4) het gebrek aan opleiding en informatie voor burgers en bedrijven.

Voor het volledige rapport, raadpleeg onze website www.transparencybelgium.be

Contact:

Chantal Hébette – Van den Broeke, voorzitter

Chantal.hebette@telenet.be

Gsm: 0477 42 31 12